01/10/24

Περιοχές της Θεωρίας Ουρών

- Έναρξη Θ. Ουρών
  Erlang (1909)
- Διακλαδικό αντικείμενο: Μαθηματικά, Πληροφορική, Μηχανικοί Παρ-Διοίκ.

→ Μοντελοποίηση
→ Αποτίμηση απόδοσης ⇒ Στοχαστικές Διαδικασίες
→ Βέλτιστος σχεδιασμός ⇒ Μη-γραμμικός προγραμματισμός - Ακέραιος προγ.
→ Δυναμικός έλεγχος ⇒ Δυναμικός προγραμματισμός
→ Παιγνιοθεωρητική ανάλυση ⇒ Θεωρία Παιγνίων

Βασικά στοιχεία ενός συστήματος εξυπηρέτησης

- Ονοματολογία Kendall

A / B / c / k ( )

A: Διαδικασία αφίξεων
B: Κατανομή χρόνων εξυπηρ.
c: # παράλληλων υπηρετών
k: χωρητικότητα συστήματος (k)
( ): πειθαρχία ουράς

(1) Διαδικασία Αφίξεων

Διαδικασία αφίξεων (σημειακή διαδικασία)
Συνήθως είναι ανανεωτική διαδικασία
(ανεξάρτητοι και ισόνομοι χρόνοι μεταξύ των αφίξεων)

D (deterministic): Σταθεροί ενδιάμεσοι χρόνοι αφίξεων
M (memoryless, Markovian): Εκθετικοί ενδιάμεσοι χρόνοι αφίξεων
E_k (Erlang-k): Erlang (k, λ) ενδιάμεσοι χρόνοι αφίξεων
H_k (Hyperexponential-k): Hyper $(p_1, p_2, \ldots, p_k, \lambda_1, \lambda_2, \ldots, \lambda_k)$ -''-
G (General): Ανεξάρτητοι και ενδιάμεσοι χρόνοι αφίξεων

(2) Κατανομή χρόνων εξυπηρέτησης

(3) c = # (πλήθος) υπηρετών

(4) k = # θέσεων εξυπηρέτησης + # θέσεων αναμονής

(5) Πειθαρχία ουράς

FCFS : First - Come - First - Served.

LCFS : Last - Come - First - Served

SIRO : Service - In - Random - Order

SSTF : Shortest - Service - Time - First

πχ.

M / D / 1 / 10 (SSTF)

! Αν $k = \infty$ παραλείπεται

Αν πειθαρχία = FCFS παραλείπεται.

G / G / c

Βασικές παράμετροι εισόδου

a: Μέσος ενδιάμεσος χρόνος αφίξεων

$\lambda = 1/a$: ρυθμός αφίξεων

b: Μέσος χρόνος εξυπηρέτησης

$\mu = 1/b$: ρυθμός εξυπηρέτησης

Βασικές στοχαστικές διαδικασίες για μέτρα απόδοσης

$Q(t)$ = # πελατών στο σύστημα τη στιγμή t.

$Q_q(t)$ = # πελατών σε αναμονή τη στιγμή t.

$Q_s(t)$ = # πελατών σε εξυπηρέτηση τη στιγμή t.

οπτική διαχειριστή

S_n = Χρόνος παραμονής του n-οστού πελάτη

W_n = Χρόνος αναμονής του n-οστού πελάτη

B_n = Χρόνος εξυπηρέτησης του n-οστού πελάτη

οπτική πελατών

Z_n = Διάρκεια κύκλου λειτουργίας

Y_n = Διάρκεια περιόδου συνεχούς λειτουργίας

T_n = Διάρκεια περιόδου αργίας

οπτική υπηρετών

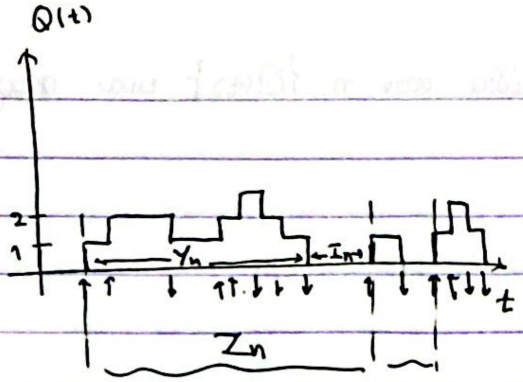

Κύκλος δημιουργίας

(από τον πελάτη που βρίσκει κενό σύστημα ως τον επόμενο)

$$Q(t) = Q_q(t) + Q_s(t)$$
$$S_n = W_n + B_n$$
$$Z_n = Y_n + I_n$$

Μέτρα απόδοσης συστήματος - Εισαγωγή

→ Πόσοι πελάτες είναι στο σύστημα; → $Pr[Q(t)=n]$ ή $E[Q(t)]=;$

→ Πόσο θα περιμένει κάθε πελάτης; → $Pr[S_n \le x]$ ή $E[S_n]=;$

Επικεντρωνόμαστε σε οριακές κατανομές.

Πιθανότητα στο σύστημα να υπάρχουν n πελάτες $\equiv Pr[Q=n]$

$= \lim_{t\to\infty} \dfrac{\int_0^t 1_{\{Q(u)=n\}}\,du}{t}$: μακροπρόθεσμο ποσοστό του χρόνου που στο σύστημα βρίσκονται n πελάτες.

$= \lim_{t\to\infty} \dfrac{E\left[\int_0^t 1_{\{Q(u)=n\}}\,du\right]}{t}$: μακροπρόθεσμο μέσο ποσοστό χρόνου που στο σύστημα βρίσκονται n πελάτες.

$= \dfrac{E\left[\int_0^Z 1_{\{Q(u)=n\}}\,du\right]}{E(Z)}$: ποσοστό χρόνου που στο σύστημα βρίσκονται n πελάτες σε 1 κύκλο λειτουργίας.

$= \lim_{t\to\infty} \dfrac{\int_0^t Pr[Q(u)=n]\,du}{t} = \lim_{t\to\infty} \int_0^t Pr[Q(u)=n]\left(\dfrac{1}{t}\right)du$ ← σ.π.π μιας $U_t \sim Uniform([0,t])$

$= \lim_{t\to\infty} Pr[Q(U_t)=n]$ $\;\; = \lim_{t\to\infty} Pr[Q(t)=n]$

$U_t \sim Uniform([0,t])$

Όλα αυτά τα μεγέθη (όρια) είναι ίδια όταν η $\{Q(t)\}$ είναι αναγεννητική.